

Handläggare:Sara Magnusson
Telefon: 08-508 05 178**Till**Hässelby-Vällingby
stadsdelsnämnd
2014-04-09**Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd****Underlag för budget 2016 med
inriktning 2017 och 2018****Förslag till beslut**

1. Stadsdelsnämnden godkänner underlag för budget 2016 med inriktning 2017 och 2018 och överlämnar det till kommunstyrelsen.
2. Omedelbar justering.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör**Sammanfattning**

Enligt kommunallagen ska kommunens budget innehålla en plan för ekonomin för en period om tre år, där budgetåret utgör periodens första år. Utgångspunkt ska vara analyser av förändringar i omvärlden samt av den egna verksamheten. Av underlaget ska det framgå vilka frågor och faktorer som har störst påverkan på verksamhetens utveckling och ekonomi under perioden. Nämnden ska redovisa en övergripande och sammanfattande analys av verksamhetens utveckling de kommande åren som fångar de viktigaste frågorna i kärnverksamheten.

Ärendet

Tjänsteutlåtandet har utarbetats i samverkan mellan samtliga avdelningar och har sammanställts av strategiska avdelningen. Information sker i förvaltningsgruppen 31 mars. Pensionärsrådet respektive rådet för funktionshinderfrågor informeras om ärendet 30 mars.

Innehållsförteckning

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	3
1.1 Ett Stockholm som håller samman.....	5
1.2 Ett klimatsmart Stockholm.....	5
1.3 Ett ekonomiskt hållbart Stockholm.....	5
1.4 Ett demokratiskt hållbart Stockholm.....	6
2 Nämndens verksamhetsområde	6
2.1 Förskoleverksamhet	6
2.2 Verksamhet för barn, kultur och fritid	7
2.3 Äldreomsorg.....	8
2.4 Stöd och service till personer med funktionsnedsättning.....	10
2.5 Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri	11
2.6 Stadsmiljöverksamhet	12
2.7 Ekonomiskt bistånd.....	13
2.8 Arbetsmarknadsåtgärder	14
2.9 Övrigt	14
3 Sammanfattande ekonomisk analys.....	16
3.1 Drift.....	16
3.2 Investeringar.....	18
4 Övriga redovisningar	19
5 Lokalförsörjningsplan.....	21
5.1 Inledning	21
5.2 Beskriv behov/efterfrågan samt bedömning av andra bakomliggande faktorer som förändrar behovet av lokaler	22
5.3 Kapacitetsbeskrivning.....	23
5.4 Förändringar i lokalbeståndet.....	23
5.5 Kostnadsutveckling.....	25
5.6 Effektiviseringsmöjligheter.....	25

Bilagor: *Blankettset*

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål

I Hässelby-Vällingby stadsdelsområde finns det betydande socioekonomiska skillnader mellan de olika stadsdelarna. Den socioekonomiska statistiken nedan visar att i de stadsdelar invånarna har en lägre medelinkomst och en högre andel av invånarna har erhållit ekonomiskt bistånd är ohälsotalen högre, andelen med gymnasiebehörighet och med eftergymnasial utbildning lägre samt andelen utrikes födda högre. Valdeltagandet följer de socioekonomiska skillnaderna, i stadsdelar med högre valdeltagande är medelinkomsten högre och en lägre andel av invånarna har erhållit ekonomiskt bistånd.

I jämförelse med hela Stockholms stad har Hässelby-Vällingby högre andel utrikes födda invånare, lägre andel invånare med eftergymnasial utbildning, lägre andel med gymnasiebehörighet, lägre medelinkomst, högre andel invånare som haft ekonomiskt bistånd, högre ohälsotal och lägre valdeltagande.

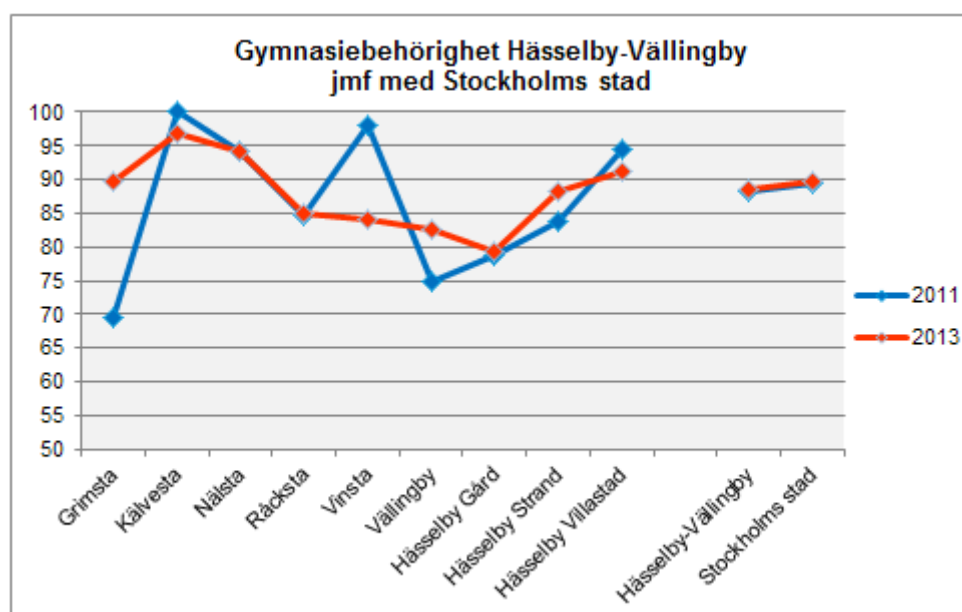
	Befolkning	Utrikes födda (%)	Eftergymnasial utbildning	Behörighet till gymnasiet (%)	Medelinkomst (20-64 år)	Ek. bistånd (%)	Ohälsa (antal dagar)	Valdeltagande kf (%)
Område / År	2 013	2 013	2 013	2 013	2 012	2 013	2 013	2 014
Hässelby-Vällingby	69 463	28	43,4	88,6	307 600	5,3	23,7	74,9
Grimsta	4 456	40	35,2	89,8	237 300	6,8	28,2	67,3
Kälvesta	4 567	18	54	97	383 000	0,5	13,7	87
Nälsta	4 923	18	55,4	94,1	388 900	0,5	14,3	84,3
Råcksta	7 194	29	45,6	84,9	287 500	1,9	22	71,4
Vinsta	4 096	28	43,3	84	333 700	2	19,6	75,5
Vällingby	8 003	29	42,5	82,5	281 200	6,4	29,9	72,9
Hässelby Gård	10 783	41	34,4	79,3	229 200	13,6	27,8	63,8
Hässelby Strand	7 346	35	35,4	88,2	239 100	5,9	34,3	68,9
Hässelby Villastad	17 883	18	49,2	91,1	382 700	2,4	18,2	83,3
På församl. skrivna	212	-	-	-	-	-	-	-
Stockholms stad	897 700	23	56,4	89,6	348 200	3,2	18,7	82,1

Källa: Sweco

Sedan 2011 har medelinkomsten ökat både i Hässelby-Vällingby och i Stockholms stad. Skillnaderna mellan stadsdelarna i Hässelby-Vällingby ligger kvar på ungefär samma nivå 2012 som 2011. Under 2013 har ohälsotalen ökat i Hässelby-Vällingby men sjunkit i Stockholms stad i jämförelse med 2012. Den största ökningen av ohälsotalen har skett i Hässelby Strand följt av Hässelby Gård. Även i Nälsta och Kälvesta som är de stadsdelar med lägst ohälsotal har ohälsotalen ökat från 2012 till 2013. Skillnaderna mellan stadsdelarna i

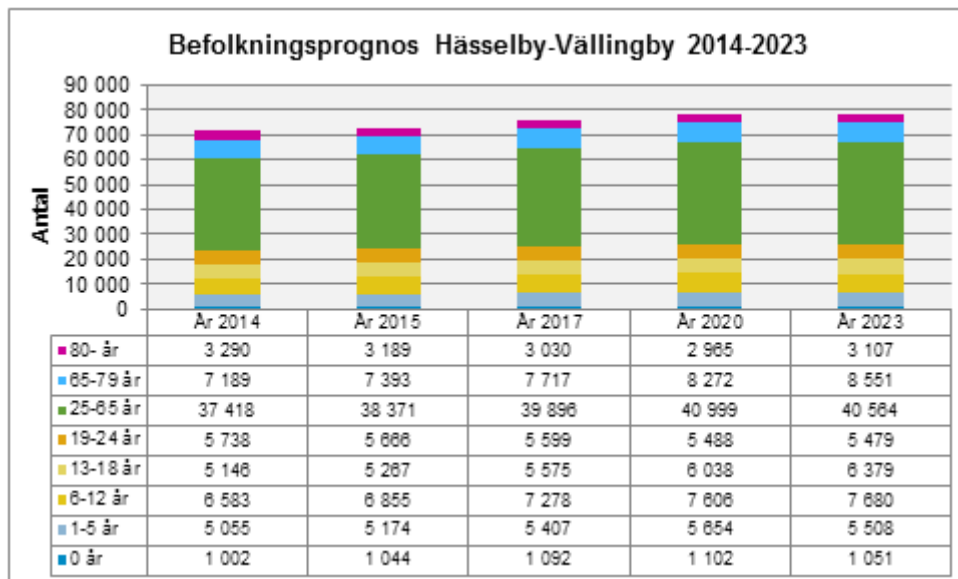
Hässelby-Vällingby ligger kvar på ungefär samma nivå 2013 som 2012.

En viss positiv utveckling syns gällande gymnasiebehörigheten som har ökat något i hela stadsdelsområdet från 88,3 % 2011 till 88,6 % 2013. Ökningen är störst i Grimsta (från 69,6 % till 89,8 %) och Vällingby (från 75 % till 82,5 %). Gymnasiebehörigheten har även ökat något i Hässelby Strand, Hässelby Gård och Råcksta medan gymnasiebehörigheten har sjunkit mest i Vinsta (från 98 % till 84 %) och sjunkit något i Kälvesta och Hässelby Villastad. I Nälsta låg gymnasiebehörigheten kvar på samma nivå 2013 som 2011. Den totala ökningen i Hässelby-Vällingby och i Stockholms stad följer i stort sett varandra. Diagrammet nedan visar att andelen invånare som har behörighet till gymnasieskolan har jämnats ut något mellan stadsdelarna i Hässelby-Vällingby.

Källa: Sweco

Befolkningen i stadsdelsområdet beräknas öka till drygt 78 000 med ungefär 9 000 personer till år 2023 beräknat från 2013 års befolkningsmängd. Ökningen sker i alla åldersgrupper förutom i åldrarna 19-24 år samt bland de som är 80 år eller äldre, vilka båda beräknas minska något. Den största ökningen beräknas ske i åldrarna 45-79 år. Barn i åldern 1-5 år beräknas öka med totalt drygt 600 till år 2023 beräknat från 2013 års befolkningsmängd. Åldersgruppen 65-79 år beräknas öka med i snitt 150 personer per år till 2023.

Källa: Sweco

1.1 Ett Stockholm som håller samman

- Förebyggande och tidiga insatser för familjer med barn och unga.
- Samverka med skola, hälso- och sjukvård och polis.
- Öppenvårdsinsatser för enskilda med missbruk och psykiska funktionsnedsättningar.
- Fler grupp- och servicebostäder för enskilda med psykiska funktionsnedsättningar.
- Anpassa antalet förskoleplatser i förhållande till befolkningsökningen.
- Öka andelen behöriga förskollärare.
- Stärka barns språkutveckling och flerspråkighet.
- Möta en åldrande befolkning med omvårdnadsbehov.
- Stärka äldres delaktighet i utformningen av den egna omsorgen.
- Attraktiva mötesplatser och träfflokaler.

1.2 Ett klimatsmart Stockholm

- Minska miljöpåverkan genom energieffektiva lösningar.
- Minska miljöbelastningen från förvaltningens transporter och resor.
- Öka utsorteringen av matavfall för biologisk behandling.
- Minska barns exponering för skadliga kemikalier i förskolor och parklekar.

1.3 Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

- Säkerställa hög prognossäkerhet och en budget i balans.
- Stärka medarbetarnas kunskap om och delaktighet i verksamhetsplanering och budget.
- Öka barns möjligheter till jämlika uppväxtvillkor och bryta långvarigt bidragsberoende hos barnfamiljer.
- Stärka möjligheterna för enskilda med försörjningsstöd att bli självförsörjande.

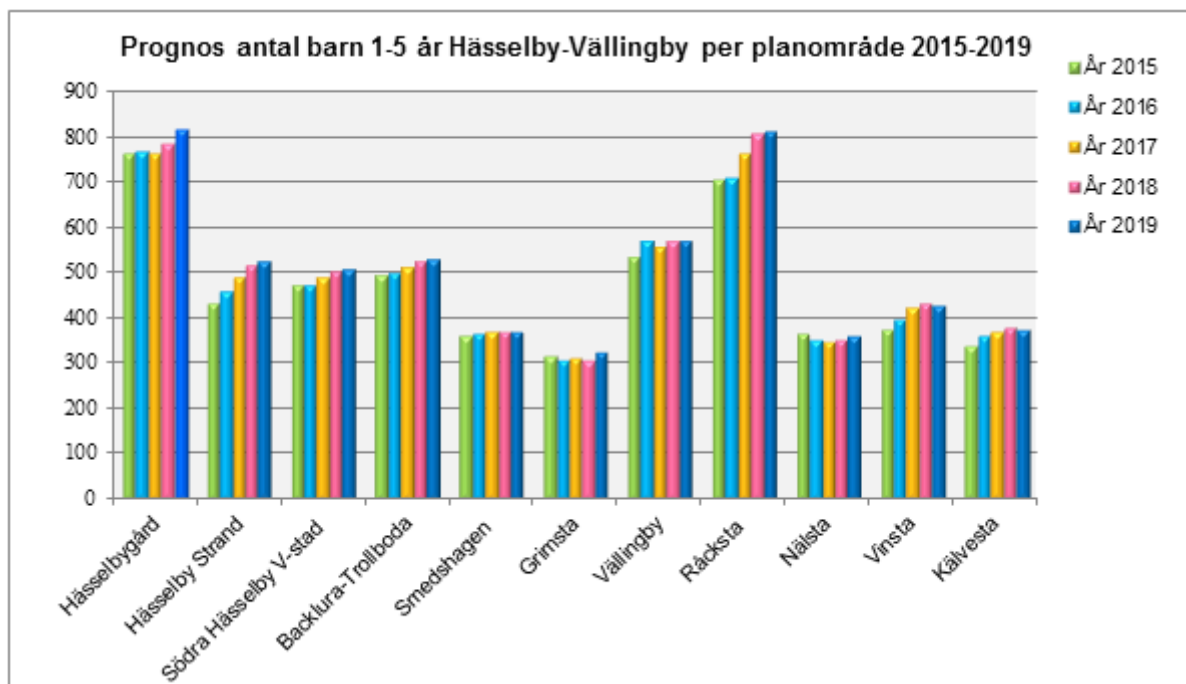
1.4 Ett demokratiskt hållbart Stockholm

- Motverka intolerans och diskriminering.
- Stärka ett normkritiskt och interkulturellt förhållningssätt inom verksamheten.
- Sänka sjukfrånvaron.
- Arbeta för en långsiktigt hållbar arbetsmiljö.
- Uppmärksamma barns behov i all verksamhet.
- Stärka invånarnas inflytande och delaktighet i stadsdelsområdet och den demokratiska processen.
- Stärka brukares delaktighet i utformningen av den egna omsorgen.
- Fler bostäder för enskilda med funktionsnedsättning.

2 Nämndens verksamhetsområde

2.1 Förskoleverksamhet

Arbete i förskolan utgår från barnets bästa. Förskolan är en viktig allmänt förbyggande verksamhet och bidrar till att skapa jämlika uppväxtvillkor. Där tar barnet de första stegen i det livslånga lärandet mot att bli en alltmer självständig individ utifrån sina intressen och förmågor.

Källa: Sweco

Antalet barn i förskoleåldern ökar fram till 2018 med 390. Störst är ökningen i Råcksta till följd av nya bostäder i Vällingby Parkstad. Flera nybyggnads- och utbyggnadsprojekt av förskolor pågår för att klara av barnomsorgsgarantin. En utmaning är att anpassa antalet platser till de geografiska områden där nyproduktion av bostäder växer som mest. När det gäller utbyggnaden är det av största vikt att projekten kan driftsättas enligt överenskommen

tidplan med inblandade parter.

Ett prioriterat område är barns språkutveckling inkluderat stöd till flerspråkighet hos barn med annat modersmål än svenska, vilket bidrar till ökade förutsättningar för barnen att på sikt nå målen i grundskolan. Under perioden fortsätter den särskilda satsningen på språk och högläsning i samverkan med kulturförvaltningen. Alla barn ska få bredda sina lekmönster och intressen och ges möjlighet att utvecklas och lära oberoende av kön. Bland annat ses inomhusmiljön över ur ett jämställdhetsperspektiv.

Barn i behov av särskilt stöd ska så långt det är möjligt erbjudas plats i ordinarie verksamhet. I förvaltningen finns tre specialavdelningar som täcker dagens behov. I takt med att barnantalet ökar ser förvaltningen en tendens till att efterfrågan ökar gällande specialpedagogisk verksamhet, handledning och socioekonomiskt stöd.

Barn till föräldrar med obekväm arbetstid ska kunna ta del av förskolans verksamhet. För närvarande finns en förskola som är öppen under kvällar och helger. Förvaltningen följer noga efterfrågan av barnomsorg på obekväm arbetstid för att anpassa tillgången på platser.

Förvaltningen planerar att än mer synliggöra förskolans uppdrag och i större utsträckning involvera vårdnadshavare. Satsningar på arbetet med Skolplattform Stockholm, ett nytt IT-baserat verktyg för förskolan, kommer på sikt kunna underlätta kommunikation och information mellan vårdnadshavare och verksamhet. Skolplattformen kommer även att ge barn och vårdnadshavare ökad delaktighet. Utbildning, inköp av teknisk utrustning samt dubbla system medför ökade kostnader i inledningsskedet.

Förskolorna ska erbjuda en giftfri miljö. Förvaltningen deltar i stadens projekt inom ramen för kemikalieplanen i syfte att ta fram kriterier för att undvika barns exponering för skadliga kemikalier på förvaltningens förskolor.

2.2 Verksamhet för barn, kultur och fritid

En god skolgång är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för barn och ungdomar. Ett strukturerat samarbete mellan socialtjänsten och två högstadieskolor i stadsdelsområdet pågår. Ungdomarna erbjuds individuellt stöd med målsättningen att de ökar sin skolnärvaro och avslutar högstadiet med behörighet till gymnasieskolan. Arbetssättet har varit framgångsrikt och gett goda resultat. Förvaltningen ser ett behov av att arbetssättet permanentas och påbörjas i andra skolor.

Prognos antal unga 6-18 år Hässelby Vällingby 2015-2021					
År	2015	2016	2017	2018	2021
6-9 år	4 015	4 140	4 261	4 268	4 379
10-12 år	2 840	2 938	3 017	3 101	3 289
13-15 år	2 665	2 778	2 862	2 983	3 172
16-18 år	2 602	2 676	2 713	2 781	3 007
Totalt 6-18 år	12 122	12 531	12 852	13 132	13 846

Källa: Sweco

Det främjande och uppsökande arbetet med barn, ungdomar och unga vuxna i stadsdelsområdet fortsätter att prioriteras och bedrivs i samverkan med interna samt externa samverkanspartners. Syftet är att minska den sociala utsattheten, stärka barns och ungdomars identitet och motverka nyrekrytering till missbruk och brott. Stockholmsenkäten fortsätter visa utgångspunkten för förvaltningens arbete. Det senaste resultatet tyder på att den minskning som tidigare kunna utläsas gällande narkotikaanvändningen har stagnerat. Detta innebär en fortsatt prioritering av information- och fortbildningsinsatser för att minska riskfaktorer som är viktiga för barn och ungdomars negativa utveckling. För ett långsiktigt främjande arbete ska insatserna ske i tidiga åldrar. Förvaltningen fortsätter med information för att fånga fler föräldrar i syfte att stödja dem i sin föräldraroll och utvecklar kontinuerligt metoder för att skapa en god uppväxtmiljö för barn och ungdomar.

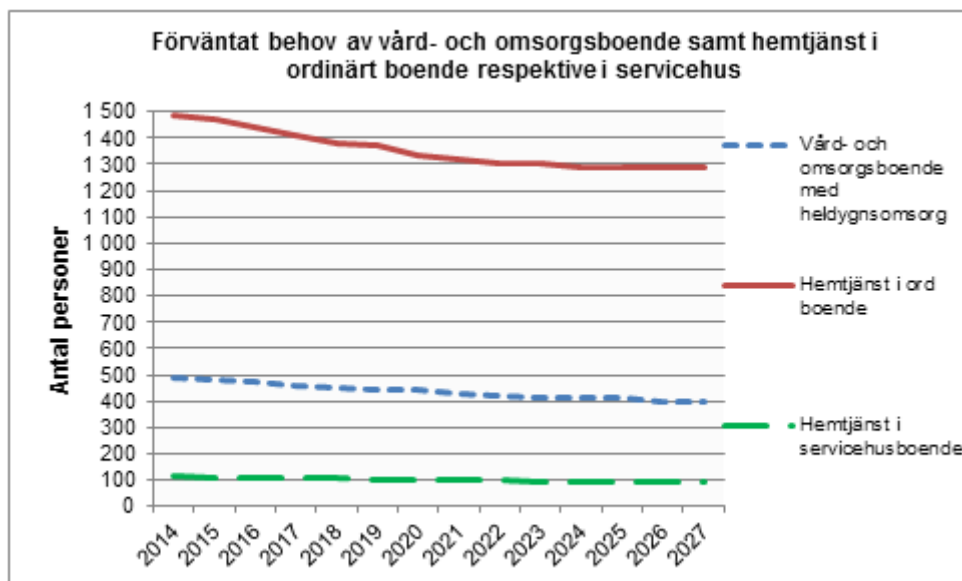
När det gäller stadens ökade satsning på feriejobb ser förvaltningen svårigheter i att hitta tillräckligt med arbetsplatser och förespråkar därför en samverkan över staden.

Alla barn och ungdomar ska, oavsett förutsättningar, ges möjlighet att uppleva och själva utöva olika former av kultur. Arbetet för att erbjuda aktiviteter som vänder sig till barn och unga med funktionsnedsättning utvecklas. I samverkan med föreningslivet utvecklar parklekarna ett varierat utbud av aktiviteter som anpassas efter barns intressen, bland annat som ett komplement till den traditionella kolloverksamheten.

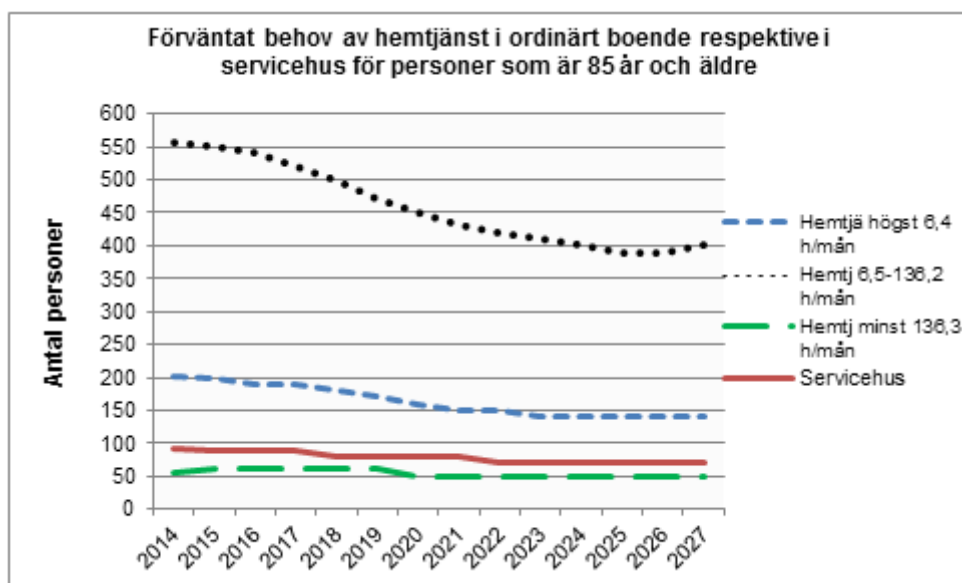
Arbetet med kulturombudsträffar inom avdelningen för äldre och funktionsnedsatta, avdelningen för individ- och familjeomsorg samt avdelningen för förskola, fritid och kultur utvecklas för att bidra till erfarenhetsutbyte och spridning av goda exempel. Samarbetet med de lokala kulturaktörerna vidareutvecklas i syfte att utveckla olika former av kulturarrangemang.

2.3 Äldreomsorg

Prognosen visar att antalet äldre i Hässelby-Vällingby i åldern 65-79 år ökar från år 2014 till 2020 med drygt 1 000 personer för att sedan fortsätta öka till år 2040. Antalet personer i åldersgruppen 80 år och äldre kommer däremot att minska något fram till år 2020 för att därefter öka till år 2040.

Källa: Sweco

Källa: Sweco

Samtidigt visar prognosen att antalet äldreomsorgstagare i Hässelby-Vällingby minskar de närmsta åren. Om ungefär tio år förväntas antalet omsorgstagare att öka igen för att därefter fortsätta öka fram till år 2040.

Resursfördelningssystemet är delvis baserat på befolkningsförändringar, därför är det viktigt att säkerställa Swecos prognos genom att det faktiska utfallet kontrolleras i efterhand.

Äldreomsorgen ska ge äldre stöd och insatser av god kvalitet så att de äldre kan bo kvar i sin hemmiljö så länge som möjligt. Den biståndsbedömda dagverksamheten bidrar till att öka möjligheten till kvarboende. Ett utvecklingsområde inom dagverksamheten är att möta den äldres och dess anhörigas behov genom flexibla öppettider på kvällar och helger. Det förebyggande arbetet inom äldreomsorgen är av stor vikt för att de som vill ska kunna bo kvar

hemma så länge som möjligt och för att äldre ska ha en god livskvalitet. Aktiviteterna vid förvaltningens öppna mötesplatser utvecklas, bland annat har de äldre visat intresse för social samvaro med fysiska aktiviteter.

I arbetet med anhörigstöd samverkar stadsdelsförvaltningen med Bromma stadsdelsförvaltning. Arbetet med anhörigstöd ska fortsätta att utvecklas, bland annat genom att utöka samverkan med fler stadsdelsförvaltningar.

Utifrån att andelen äldre över 80 år sjunker något den närmsta tiden är det viktigt att se över behovet av andra boendeformer utöver vård- och omsorgsboende och servicehus, och att förvaltningen och staden även följer hur privata aktörer planerar att bygga boenden i stadsdelen. Behovet av korttidsboende bedöms varken öka eller minska under den närmsta treårsperioden.

För att säkerställa god kvalitet inom äldreomsorgen använder förvaltningen bland annat stadens observationsmodell för individuell uppföljning. Dessutom görs satsningar på att skapa förutsättningar för en högre kvalitet på kosten. I dagsläget har Skolörtens servicehus tillagningskök/restaurang på enheten. Förvaltningen ser tillsammans med Micasa över möjligheten att bygga tillagningskök på Koppargårdens vård- och omsorgsboende. Detta förväntas även leda till minskade transporter.

2.4 Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Antalet personer som fått beviljade insatser inom omsorgen av personer med funktionsnedsättning har ökat från 683 personer år 2013 till 750 personer i februari 2015. Befolkningen i stadsdelsområdet beräknas öka och därmed förväntas även antalet personer med funktionsnedsättning i behov av stöd och service att öka. Den största ökningen bedöms ske i gruppen personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Behovet av grupp- och servicebostäder förväntas öka och förvaltningen planerar för utbyggnad. Förvaltningen ser även att det finns behov av andra boendeformer, till exempel träningslägenheter och egna lägenheter med boendestöd som har neuropsykiatrisk kompetens. Personer med somatiska sjukdomar beräknas också öka vilket förväntas medföra ett ökat behov av bland annat hemtjänstinsatser som belastar det fasta anslaget.

Äldre personer i gruppboendena ökar. Kvarboendepincipen utgör, sammantaget med hög medelålder, en utveckling mot mer omvårdnadsboenden, vilket är en utmaning för verksamheterna liksom för stadens planering.

Inom daglig verksamhet ökar efterfrågan på verksamheter som kan leda till praktik eller anställning på den öppna arbetsmarknaden. Ökningen av personer med neuropsykiatriska diagnoser medför också en efterfrågan på daglig verksamhet med neuropsykiatrisk kompetens.

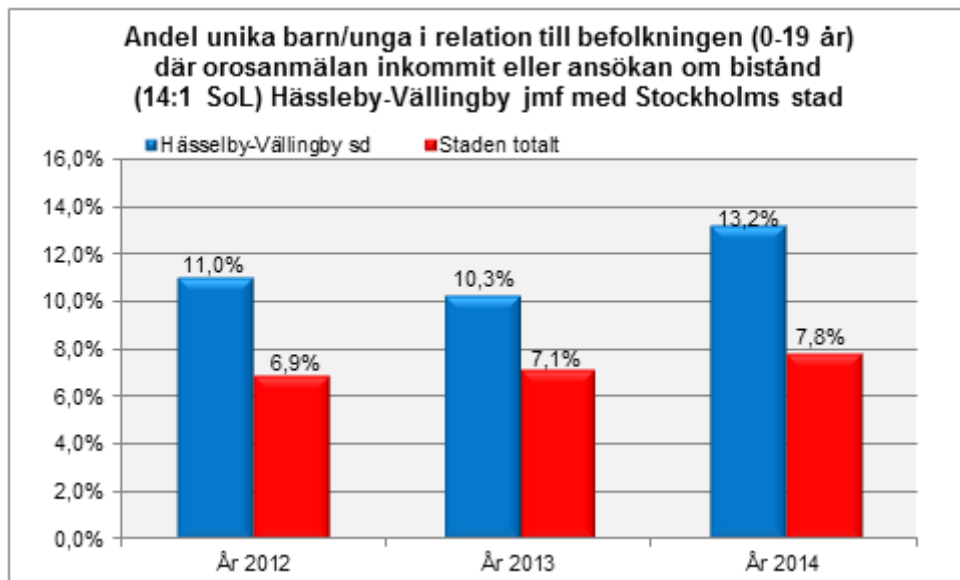
Enheterna fortsätter arbeta för en ökad svarsfrekvens i brukarenkäten. Den låga svarsfrekvensen i brukarenkäten har lett till att utförarenheter arbetar vidare med att genomföra egna enkäter och ha husmöten på gruppboendena.

Från och med 1 oktober 2015 ska kommunen ansvara för att hälso- och sjukvårdsinsatserna som utförs i bostad med särskild service och dagverksamhet. Det är viktigt att följa vilka konsekvenser det eventuellt medför.

2.5 Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

Socialtjänsten utvecklar arbetet utifrån evidensbaserade metoder de närmaste åren. Systematisk uppföljning av beviljade insatser utvecklas och resultatet av insatser analyseras.

Barn och unga

Källa: Sweco

Förvaltningen ser en ökning med 35 % av inkomna orosanmälningar/ansökningar under 2014. Orosanmälningarna/ansökningarna har ökat i antal från 2 043 under 2013 till 2 759 för 2014. Det är svårt att bedöma om antalet orosanmälningar/ansökningar kommer att fortsätta öka i motsvarande grad eller om det var en topp under 2014. Ökningen på 35 % är resurskrävande och förvaltningen ser ett ökat behov av personalresurser för handläggning av det ökade ärendantalet det innebär. För att möta en ökning av antalet barn och ungdomar i stadsdelen är det uppsökande och förebyggande arbetet av stor betydelse. Öppenvårdsinsatser i form av familjebehandling erbjuds utifrån familjers individuella behov. Ett väl utvecklat förebyggande arbete är en förutsättning för att nå målet att barn och unga ska växa upp under jämlika villkor. En nära samverkan mellan socialtjänsten, förskolan och skolan är av stor vikt när det gäller att uppmärksamma barn och familjer som är i behov av särskilt stöd. I vissa utredningar av barns behov kan det finnas behov av att ta in extern kompetens som barnpsykolog eller barnpsykiatriker, vilket i första hand dock bör tillgodoses av landstinget.

Det råder brist på familjehem vilket bland annat leder till att barn tenderar att bli kvar alltför lång tid i jourhem innan en mer stadigvarande placering i familjehem kan tillgodoses. Förvaltningen ser därför ett behov av en ökning av familjehem.

Antalet ensamkommande flyktingbarn förväntas fortsätta öka under de kommande åren. Utifrån detta finns ett stort behov av boenden för ungdomar som har fått permanent uppehållstillstånd. Handläggning och placering kräver extra personalresurser.

Vuxna inklusive socialpsykiatri

Antalet personer med dubbeldiagnoser, missbruks- och beroendeproblematik med kombinerad problematik i form av psykiska och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, har ökat det

senaste året. För att möta deras behov behövs samordnade stöd- och vårdinsatser. Förvaltningen har ett väl fungerande samarbete med landstingets beroendevård och behöver utveckla samverkan med allmänpsykiatri för att möta det ökande behovet av stöd från dem med dubbeldiagnoser.

Förvaltningen har drygt 40 platser i grupp- och stödboende inom stadsdelsområdet för personer med psykiska funktionsnedsättningar. En tredjedel av dessa personer är över 65 år. Det finns behov av nya grupp- och stödboenden till yngre personer i staden. Liviagårdens psykiatriboende har ändrat inriktning från personer över 65 år till personer över 55, för att tillgodose efterfrågan på psykiatriboende för en större grupp.

Förvaltningen ser ett ökat behov av arbete mot våld i nära relationer då antalet personer som söker stöd och skydd ökar. I detta arbete finns också behov av ett ökat stöd till våldsutövare. När antalet personer som söker skydd och stöd ökar behövs fler medarbetare med specialkompetens för denna grupp.

2.6 Stadsmiljöverksamhet

Bostadsbyggande

Förvaltningen har ett kontinuerligt samarbete med stadens fackförvaltningar i program- och planprocesser. I översiktsplanen för Stockholm *Promenadstaden* anges Vällingby som en tyngdpunkt i den centrala stadens utveckling med det övergripande målet att skapa en tätare, mer sammanhållen och levande stadsmiljö.

Program- och detaljplanearbetet för Grantorpsgränd, Riddersvik, Snödroppen, Silvret, Springbrunnen, Triglyfen och Åkermynatan kommer under de kommande åren resultera i ca 900 nya bostäder i varierande boendeformer. Exploateringsprojekt har påbörjats för cirka 2 020 nya bostäder i varierande boendeformer utspridda inom stadsdelsområdet. Det är osäkert hur många av dessa som kommer hinna färdigställas under planperioden.

Vid nybyggnationsprojekt i stadsdelsområdet samarbetar förvaltningen med bostadsföretagen för att säkerställa att gruppboende och förskolor byggs.

Parker och grönområden

Hässelby-Vällingby är ett av de stadsdelsområden som har störst yta anlagd parkmark inom staden. Stadsdelsnämnden förvaltar dessutom en stor del av Grimsta naturreservat med dess natur-, kultur- och friluftsvärden som till exempel ängsmarker, ekbackar, motionsspår och två av stadsdelsområdets fyra strandbad, Kanaanbadet och Maltesholmsbadet. Övriga två strandbad är Hässelby allmänna bad och Lövestadbadet. Naturreservatet har en skötselplan som miljöförvaltningen årligen följer upp att förvaltningen genomför. Inom planperioden beräknas även Kyrkhamn att bli ett naturreservat.

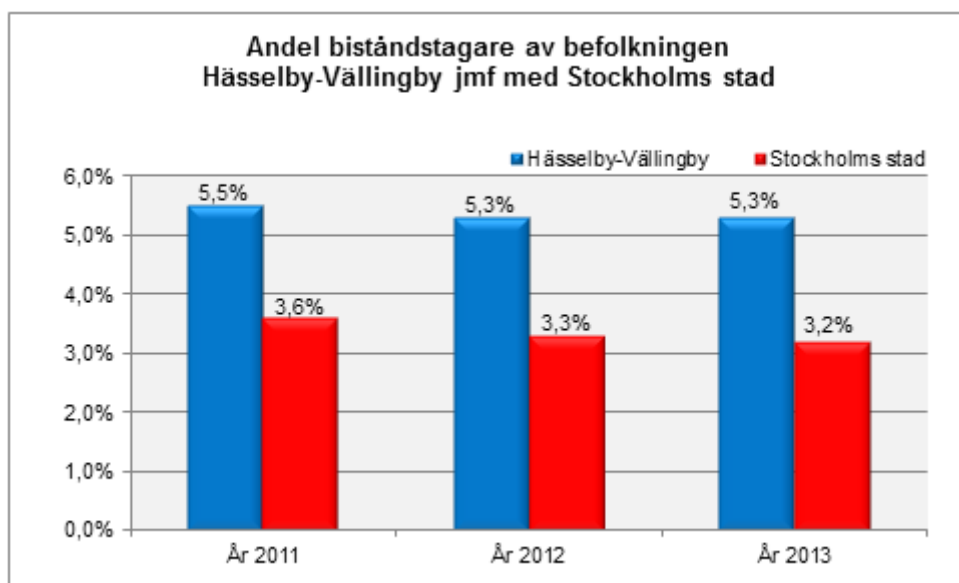
I stadsdelsområdet finns 49 lekplatser av varierande ålder och standard. Årligen utförs en säkerhetsbesiktning för att vidmakthålla kraven på säkra lekplatser. Lekparkerna är populära och välbesökta med effekten att underhållsbehovet är stort. Demografiska förändringar medför att avveckling av objekt och utveckling av andra måste följas upp för att säkerställa att lekplatser finns där behoven finns och i vissa fall dessutom ökar.

Stadsdelsförvaltningen har tre olika områdesentreprenader med en och samma entreprenör. Den senaste undersökningen visar att parkskötseln förbättrats. Planen är att vidmakthålla så

att området uppfattas som rent, snyggt och tryggt.

2.7 Ekonomiskt bistånd

Antalet hushåll som beviljas försörjningsstöd har minskat något under det senaste halvåret men ligger på en fortsatt hög nivå och överstiger Swecos prognos för 2015. Arbetslöshet är den främsta orsaken till försörjningsstöd och många personer står långt ifrån arbetsmarknaden. För att fler personer ska bli självförsörjande krävs dels särskilda insatser för sjukskrivna personer utan sjukersättning dels ett strukturerat och förändringsinriktat arbete med personer som varit arbetslösa under lång tid.

Källa: Sweco

Andelen unga vuxna i åldern 18-24 år som uppbär försörjningsstöd utgör drygt 10 % av det totala antalet bidragshushåll. En strategisk fråga är arbetet med unga vuxna där försörjningsstöd, missbruk, psykisk ohälsa och osäkra boendeförhållanden är vanligt förekommande. Arbetet med unga vuxna behöver samordnas för att öka möjligheterna för dem att komma ut i arbete och bli självförsörjande snabbare. Förvaltningen ska se över möjligheten för försörjningsstödsenheten att samordna insatserna från arbetsförmedlingen och Jobbtorg samt näringslivet i syfte att förhindra långvarigt bidragsberoende.

Förvaltningen fortsätter att utveckla samarbetet med Jobbtorg, arbetsförmedlingen, försäkringskassan och vårdcentraler för att enskilda ska bli självförsörjande och bidragstiden minskar. Familjer med barn som uppbär försörjningsstöd är en prioriterad grupp och målsättningen är att minska andelen barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd. Stadsdelsområdet har arbetslösa försörjningsstödsstagare som inte ingår i Jobbtorgs målgrupp, vilket innebär att de inte får ta del av den individuella hjälp Jobbtorgen erbjuder. Av den anledningen behöver förvaltningen kompletterande insatser för den gruppen, bland annat mer strukturerat samarbete med hälso- och sjukvården samt utredningar av enskildas arbetsförmåga.

2.8 Arbetsmarknadsåtgärder

Ansvaret för stadens arbetsmarknadsinsatser ligger huvudsakligen hos Arbetsmarknadsförvaltningen men förvaltningen har sett ett ökat behov av praktikplatser, sysselsättningsplatser för psykiska funktionshindrade samt praktikplatser för studerande vid SFI för de som är långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd. Behovet av arbetsträning och arbetsprövning bedöms vara fortsatt högt under de närmaste åren. Samarbetet mellan förvaltningens arbetsmarknadsåtgärder ska fortsätta att utvecklas med Jobbtorg, Jobbtorg resurs, arbetsförmedlingen, försäkringskassan och näringslivet för att personer ska komma vidare till egen försörjning. Staden behöver se över hur det sociala företagandet kan utvecklas tillsammans med föreningar för att flera kan få egen försörjning genom kooperativ.

2.9 Övrigt

Personal- och kompetensförsörjning

Ledarskap/chefs-försörjning

I februari 2015 hade förvaltningen 1 415 tillsvidareanställda varav 60 chefer. Andelen kvinnliga anställda utgjorde 87 % och bedöms ligga på ungefär samma nivå framöver. Förhållandet mellan andelen kvinnliga anställda och andelen kvinnliga chefer är i princip i balans (0.99) och förväntas vara det även under de kommande tre åren. Förhållandet mellan andelen utrikesfödda medarbetare och utrikesfödda chefer är 0.45. Målsättningen är att kvoten ska öka även om det alltid är kompetens som är avgörande vid rekrytering. Förvaltningen fortsätter att arbeta enligt kompetensbaserad rekrytering för att säkerställa att ingen diskriminering sker vid chefs- eller övrig rekrytering. Förvaltningen ser att staden gemensamt behöver utveckla insatser för att uppmuntra medarbetare till chefer/ledare.

Ingen större pensionsavgång förväntas vad gäller chefer. Cirka 10 % av förvaltningens chefer är 62 år eller äldre.

Under 2015 genomförs ett ledarutvecklingsprogram för biträdande chefer. I samband med detta erbjuds även coaching och handledningsinsatser till cheferna. När programmet är avslutat och utvärderat tas ställning till vidare ledarutvecklingsinsatser.

Under 2014 har förvaltningen infört så kallat delat ledarskap vid några enheter, vilket hittills bedömts som positivt. Förvaltningen har för avsikt att pröva modellen vidare bland annat inom avdelningen för individ- och familjeomsorg.

Inom förskolan fortsätter satsningen på obligatoriskt rektorsutbildning för enhetschefer. Alla förskolechefer har genomgått eller påbörjat rektorsutbildning och nyanställda enhetschefer kommer att genomgå utbildningen allt eftersom.

Som en del i arbetet med att locka morgondagens ledare tar förvaltningen emot tre trainees till avdelningarna individ- och familjeomsorg, strategiska avdelningen respektive ekonomi och stadsmiljö under 2015 och 2016.

Medarbetarnas kompetens/rekryteringsbehov

En särskild kompetensförsörjningsplan tas fram varje år i samband med verksamhetsplanen. Det är prioriterat att sänka andelen ofrivilligt deltidanställda.

Förvaltningen konstaterar att det finns ett fortsatt behov av att både rekrytera och hitta

strategier för att behålla förskollärare. En viktig del är att fortsätta samarbetet med universitet och högskolor och att i större utsträckning ta emot lärarstudenter i den verksamhetsförlagda utbildningen. Arbetet för förskollärarna att ansöka om förskollärlägitimation har påbörjats. Förvaltningen ser att en gemensam strategi i staden behövs för hur förvaltningarna ska hantera de medarbetare som inte får legitimation.

Förvaltningen ser att det finns behov av gemensamma satsningar i staden för vidareutbildning av barnskötare till förskollärare. Förvaltningen verkar för att de barnskötare som idag är tillsvidareanställda men saknar grundutbildning, utbildar sig. En utmaning är att förskolan på sikt ska ha medarbetare med utbildade barnskötare som lägsta utbildningsnivå.

För att kunna driva verksamheten i enlighet med läroplanens intentioner behövs mer utvecklings- och planeringstid för bland annat dokumentation och reflektion.

Inom avdelningen för individ- och familjeomsorg förväntas ett fortsatt stort behov av rekrytering av socialsekreterare. Utvecklad introduktion, mentorskap, uppföljning efter nyanställning, avslutssamtal med HR-avdelningen är exempel på åtgärder inom förvaltningen. Förvaltningen ser ett behov av en stadsövergripande strategi för att minska personalrörligheten och skapa bra arbetsförutsättningar.

Inom äldreomsorgen ser förvaltningen svårigheter med att rekrytera sjuksköterskor. Utbildning fortsätter av omvårdnadspersonal, både vad gäller grundutbildning till vårdbiträde och utbildning till undersköterskekompetens. I samband med risk för övertalighet har ett tjugotal personer inom äldreomsorgen erbjudits arbete och utbildning till barnskötare. Detta kommer troligtvis att fortsätta under perioden.

Ett särskilt språkprojekt riktar sig till ett 15-tal medarbetare inom vård- och omsorgsboendet Koppargården som saknar baskunskaper i svenska språket. Skraddarsydd utbildning på plats för öka möjligheten att klara av dokumentations- och kommunikationskraven inom äldreomsorgen kommer erbjudas dem. För att utveckla och bredda medarbetarnas kompetens erbjuds även fortsättningsvis olika interna riktade utbildningsinsatser inom olika specialområden.

Avveckling/omställning

På grund av fortsatt minskning av antalet ärenden inom hemtjänsten är det fortsatt risk för övertalighet inom förvaltningen.

Hälsa

Under 2014 ökade förvaltningens sjukfrånvaro från 6,8 % till 7,7 %. De kommande åren kommer att präglas av olika insatser för att vända utvecklingen. Chefens roll poängteras här ytterligare och en särskild chefsgrupp har tillsatts för att arbeta med frågan tillsammans med förvaltningsledningen. Fokus de kommande åren är att stärka det hälsofrämjande perspektivet och att ta fasta på friskfaktorerna på arbetsplatsen och samtidigt fokusera på det inarbetade, systematiska arbetet med uppföljning av sjukfrånvaron och samarbetet med företagshälsovården som strategisk partner.

Under våren inleds ett pilotprojekt med schemalagd friskvård på fyra arbetsplatser inom förvaltningen. Syftet är bland annat att se om ökad möjlighet att ta ut friskvård i strukturerade och schemalagda former påverkar sjukfrånvaron och upplevd hälsa. Efter utvärdering tas ställning till om arbetssättet ska spridas vidare till andra enheter i förvaltningen. Under de

närmaste åren kommer hälsoplaner att följas upp tätare på enheterna, förvaltningen kommer även ta ställning till frågan om individuella hälsoplaner för medarbetare.

Personalövertagande

Enligt pågående avtals tidsram förväntas inte något personalövertaganden under 2015. All daglig verksamhet, nio grupp- och servicebostäder och ett korttidsboende drivs idag på entreprenad på uppdrag av förvaltningen. Flera av avtalen går ut under 2016 och några kan förlängas till 2018-2019. Förvaltningen följer regelbundet upp verksamheterna. Under första halvåret 2015 måste nämnden börja ta ställning till huruvida verksamheterna ska upphandlas eller drivas i kommunal regi.

3 Sammanfattande ekonomisk analys

Budgetramarna för 2016 och 2017 är antagna av kommunfullmäktige i samband med beslutet om budget 2015. Budgetplanen för 2018 är densamma som för 2017. Planerna grundar sig i sin tur på de prestationer som var aktuella våren 2014.

Budgetramen för Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd är oförändrad under planeringsperioden, prestationsförändringar undantagna, vilket grundar sig på antaganden om allmänna effektiviseringskrav då kompensation för kostnadsökningar till följd av löneavtal, hyreshöjningar med mera inte ges. Förvaltningens bedömning är att det motsvarar effektiviseringskrav på ca 40 mnkr per år vilket innebär ett effektiviseringskrav om ca 120 mnkr avseende 2018 jämfört med 2015.

3.1 Drift

Anslag (mnkr)	Budget 2015	Plan 2016	Plan 2017	Plan 2018
Kostnader(+)	1 728,7	1 728,7	1 728,7	1 728,7
Drift och underhåll	1 725,8	1 725,8	1 725,8	1 725,8
Avskrivningar	1,9	1,9	1,9	1,9
Internräntor	1,0	1,0	1,0	1,0
Intäkter(-)	-47,6	-47,6	-47,6	-47,6
Stadsdelsnämnd netto	1 681,1	1 681,1	1 681,1	1 681,1
Förändring		0,0	0,0	0,0
Befolkning (Sweco)	72 959	74 249	75 594	76 781
Nettokostnad per invånare, kr	23 042	22 641	22 239	21 895

Förvaltningens nettoomslutning för driftverksamheten uppgår till 1 681,1 mnkr för 2015 vilket är en ökning med 49,7 mnkr jämfört med bokslut 2014. Enligt kommunfullmäktiges plan kommer nämndens budget att vara oförändrad under 2016-2017. Plan för 2018 är densamma som för 2017.

Arbetet med att nå respektive upprätthålla en ekonomi i balans med budget sker löpande med stöd av noggrann uppföljning av ekonomi, prestationer och nyckeltalsutveckling. Fortsatt fokus på kostnadseffektivitet för alla verksamheter gäller under planperioden och åtgärder tas fram då budgetunderskott befaras. Detta arbete har intensifierats ytterligare under 2015 med bland annat vidareutveckling av modeller för uppföljning och processer för omedelbara

åtgärder vid indikationer att befintliga åtgärder inte räcker till.

Ersättningen till utförarna fastställs av kommunfullmäktige. Konsekvensen blir att förvaltningens myndighetsfunktioner får ta ett allt större ansvar för den samlade budgethållningen. I det arbete som utförs av förvaltningen ligger stort fokus på att biståndsbedömningen följer lagar och riktlinjer. Arbetssätt och arbetsinstrument utvecklas kontinuerligt för att stödja biståndshandläggare i detta arbete.

Ekonomiska utmaningar

Förvaltningen bedömer att under planperioden kommer primärt samma verksamhetsområden som idag att vara de mest utmanande ur ett ekonomiskt perspektiv. Volymerna vad gäller äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning samt ekonomiskt bistånd medför stora utmaningar för budgethållningen. Detta får också konsekvenser för övriga verksamhetsområden då omprioriteringar mellan verksamheter blir nödvändiga i större utsträckning. Det är därför en absolut nödvändighet att fortsätta samt intensifiera och vidareutveckla arbetet med budgethållningsåtgärder inom dessa områden.

Antalet hushåll som beviljas försörjningsstöd ligger fortsatt på en hög nivå men en minskning har skett den senaste tiden. Utvecklad samverkan med Jobbtorg, arbetsförmedling, försäkringskassan och näringslivet är av strategisk betydelse för att minska behovet av försörjningsstöd och öka antalet självförsörjande.

Kostnaderna för grupp- och servicebostäder för personer med funktionsnedsättning hos enskilt drivna utförare som inte anslutit sig till stadens LOV-avtal överstiger betydligt ersättningsnivån. Förvaltningen arbetar målmedvetet för att minska kostnaderna och de åtgärder som pågår är bl.a. förhandling med enskilda vårdgivare om minskade vårddygnspriser. Förvaltningen arbetar också med att etablera fler grupp- och servicebostäder för att tillgodose behovet av dessa i egen regi. Kostnaden för insatser enligt SoL som finansieras av det fasta anslaget är betydligt större än tilldelad budget och tendensen är en fortsatt ökning.

Förvaltningen ser ett ökat behov av insatser för vuxna missbrukare och personer som har såväl missbruk som psykiatriska behov. Även volymerna gällande insatser för barn och ungdom måste följas noggrant. Det finns behov att bygga nya grupp- och servicebostäder för socialpsykiatriens målgrupp. Kostnaderna för detta är svårt att uppskatta.

Förvaltningen ser att en prognos med färre äldre 80-89 år men fler äldre 90+ innebär minskat behov av servicehus och ökade behov av demensplatser. För att denna utveckling inte skall få negativa effekter krävs det att de olika verksamheternas omfattning kontinuerligt anpassas för att matcha de ändrade behoven.

Stadsdelsförvaltningarna har i samverkan med varandra och trafikkontoret lämnat över en underhållsplan till stadsledningskontoret som visar ett behov utöver ram för eftersatt reinvesteringsbehov. I takt med att staden växer ökar trycket på grönområden och parker vilket ökar kostnaderna. Den nu gällande fördelningsnyckeln för stadsmiljö tar ingen hänsyn till de kostnader som det medför att sköta naturreservaten. Systemet att årligen söka medel medför en osäkerhet om utfallet och förhindrar en mer långsiktig planering. Detsamma gäller skötsel och utveckling av de officiella strandbaden. En omsorgsfull skötsel av strandbaden medför stora kostnader. Förvaltningen anser därför att fördelningsnyckeln bör ses över.

Förvaltningen noterar att de förväntade kostnaderna för avskrivning och internränta kommer

att öka dramatiskt under planperioden och än mer längre fram. Primärt beror detta på det nya sättet att hantera avskrivningar (komponentavskrivningar) vilket förvaltningen har erhållit ekonomisk kompensation för avseende 2015. Förvaltningen förutsätter fortsatt ekonomisk kompensation under planperioden då effekten annars vore ytterligare behov av effektiviseringar utöver de ovan nämnda.

Upprustning av de många äldre förskolorna medför ökade kostnader. Lokalkostnaderna kommer även på sikt att öka till följd av att utbyggnad och nybyggnationer medför dyrare lokaler. Andelen barn med behov av särskilt stöd fortsätter att öka. Stadens ersättningssystem med strikt avläsning varje månad innebär att plats behöver erbjudas i större utsträckning även under sommarmånaderna. I möjligaste mån ersätts barn som slutar under hela året, dock kan det vara svårt att motivera föräldrar att tacka ja till en förskoleplats under sommarmånaderna. Förvaltningen fortsätter nogsamt följa utvecklingen.

Då många av nycklarna i resursfördelningssystemet för stadsdelsnämnder är baserade på antaganden om framtida befolkningsförändringar är det av största vikt att prognoserna är så korrekta som möjligt samt att avvikelser från förväntat framtida behov följs nogsamt och om nödvändigt justeras.

3.2 Investeringar

Under planperioden söker nämnden investeringsmedel för följande projekt i prioriterad ordning. Projekten har prioriterats i samråd med trafikkontorets stadsmiljögrupp och prioriteringar har gjorts med den lokala parkplanen som underlag. Kompletterande underlag per investeringsprojekt har lämnats i särskild ordning till trafikkontoret.

Parkleken Guldets

Parkleken ligger i Grimsta som är ett flerbostadsområde med stor inflyttning. Lekplatsen är i behov av upprustning. Projektet är tänkt att påbörjas under 2016 och fortsätta under planperioden. De synpunkter som framkommit i boendedialog för ett tryggare Grimsta kommer att beaktas. Totalkostnad 12,0 mnkr.

Solursparken

Syftet är att skapa en tryggare miljö genom att locka fler invånare att använda parken. Projektet inkluderar framtagande av handlingar för en isbana som en pocketpark för ett året runt-användande i parken. Totalkostnad 5,2 mnkr.

Strandliden

Projektet sträcker sig från Sparrisbacken ut till piren vid Hässelby värmeverk. Totalkostnad 4,6 mnkr.

Program för strandbaden

I stadsdelen finns fyra strandbad (Lövestadbadet, Hässelby allmänna bad, Maltesholmsbadet och Kanaanbadet) som alla är klassade som EU-bad. Strandbaden är populära mötesplatser som utsätts för stort slitage och därmed kräver omfattande skötsel. För att kunna utveckla strandbaden så att de är anpassade efter de krav som idag ställs på verksamheten, besökares synpunkter och tillgänglighetsfrågor behövs ett gemensamt program för baden tas fram. Totalkostnad 0,8 mnkr

Program för Nälstastråket

Nälstastråket är idag ett levande parkstråk som fungerar som en samlingsplats för de närliggande stadsdelarna i promenadstaden. I och med sitt utpekade hundrastområde tar ett flertal gärna bil hit för hundaktiviteter. Programmet bör belysa hur parken kan utvecklas till en året runt-park för alla stockholmare. Totalkostnad 0,5 mnkr.

4 Övriga redovisningar

Ett Stockholm som håller samman

För att vända utvecklingen mot ett mer delat Stockholm och bidra till att skapa jämlika livschanser för alla ska det förebyggande och uppsökande arbetet fortsätta att utvecklas inom förvaltningens kärnverksamheter. Vilket beskrivs under respektive verksamhetsområde. Dessutom ska träfflokaler, mötesplatser och parklekar utvecklas för att möta målgruppernas behov. Förvaltningen fortsätter arbetet med att öka förskolebarnens och föräldrarnas delaktighet i förskolan samt brukarnas och de äldres delaktighet i den egna omsorgen. Dessutom fokuseras på att barns behov ska uppmärksammas i allt arbete.

Arbetet för ett Stockholm som håller samman är nära sammanlänkat med demokratiarbetet där målet är att öka invånarnas inflytande och delaktighet i stadsdelsområdet och den demokratiska processen. I det arbetet ska fokus ligga på att nå de grupper av invånare där delaktigheten i samhället och den demokratiska processen i dag är låg. Arbetet ska genomföras inom förvaltningens verksamheter, gentemot förvaltningens målgrupper, samverkanspartners och stadsdelsområdets invånare.

I arbetet med att bidra till ett Stockholm som håller samman och i demokratiarbetet ska förvaltningen utgå från ett normkritiskt och interkulturellt förhållningssätt.

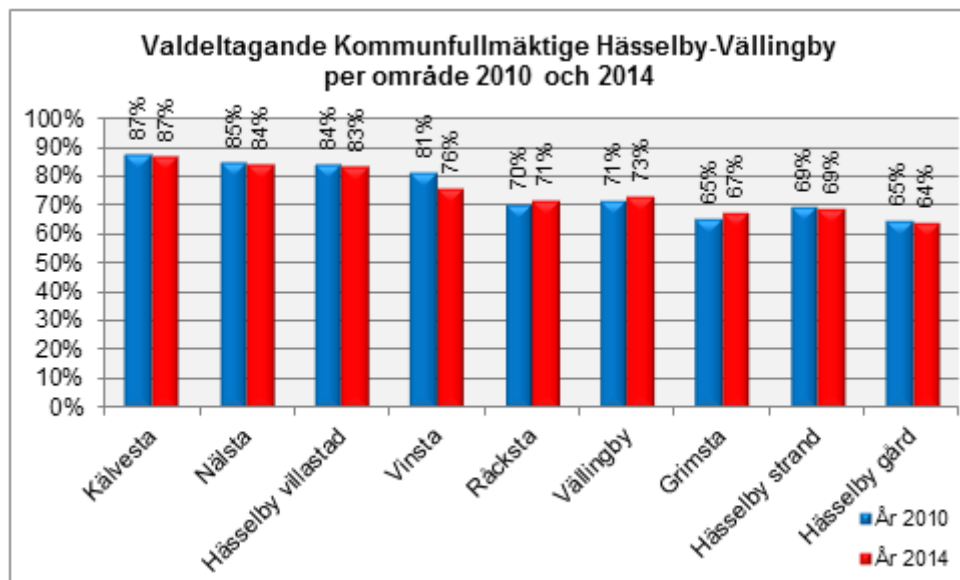
Förvaltningen ser möjligheter att utveckla befintliga öppna mötesplatser i samverkan med brukare och invånarna samt att där erbjuda föreläsningar och aktiviteter som leder till ökad delaktighet.

En utmaning i arbetet med ett Stockholm som håller samman och i demokratiarbetet är att parallellt med arbetet utveckla kompetensen inom förvaltningen gällande till exempel barnkonventionen och barns rättigheter, delaktighet, jämställdhet, normkritiskt förhållningssätt och interkulturalitet samt demokratiska processer.

En initial utmaning i demokratiarbetet är att nå rätt målgrupper, att anpassa strategier och arbetssätt till respektive målgrupp för att skapa möjlighet till dialog samt att ta reda på vad delaktighet är för respektive målgrupp. Detta inledande arbete är grundläggande och kommer att vara styrande för det fortsatta demokratiarbetet.

En ytterligare utmaning i demokratiarbetet är att delar av arbetet ligger utanför förvaltningens kärnverksamhet. Att öka valdeltagandet i Hässelby-Vällingby är dock angeläget då valdeltagandet till kommunfullmäktige 2014 uppgick till 74,9 % att jämföra med 82,1 % i Stockholms stad. I 2010 års kommunalval uppgick valdeltagandet till 75,3 % i Hässelby-Vällingby och till 81,6 % i Stockholms stad. Det innebär att valdeltagandet har minskat i stadsdelsområdet men ökat i staden. I Hässelby-Vällingby är det dessutom stora skillnader i valdeltagandet i de olika stadsdelarna, vilket framgår av diagrammet nedan. I de stadsdelar med lågt valdeltagande är medelinkomsten lägre, andelen med eftergymnasial utbildning lägre

och ohälsotalen högre (se tabell s. 3). Arbetet måste ske på lång sikt och bedöms kräva omfattande resurser.

Källa: Sweco

Genusbudgetering

Förvaltningen är positiv till att redovisa och analysera könsuppdelad statistik där det är relevant, både vad gäller medarbetare och brukare, i syfte att utveckla verksamheten. I arbetet är förvaltningen dock beroende av väl fungerande och lättillgängliga system som levererar tillförlitliga uppgifter. De uppgifter som ska användas för att följa upp verksamheten och jämföra utvecklingen i stadens stadsdelsområden och stadsdelar bör enligt förvaltningens uppfattning samordnas i centrala system. Förvaltningen inväntar stadens pågående översyn av genusbudgetering.

För närvarande använder förvaltningen följande könsuppdelad statistik för att analysera verksamheten:

- anställda
- anställda chefer
- feriearbetande ungdomar
- lön
- inskrivna barn i förskolan
- hushåll som erhåller ekonomiskt bistånd (redovisas som ensam kvinna med barn, ensam man med barn etc)
- besök till ungdomsmottagningen

Resultatet från brukarundersökningar inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning kan i princip redovisas uppdelad på kön. Eftersom svarsfrekvensen hittills varit låg är risken dock att en könsuppdelad redovisning inte är tillförlitlig.

Förvaltningen har nyligen påbörjat inventera förutsättningarna för vilken ytterligare könsuppdelad statistik som är intressant och kan redovisas gällande verksamheten. Under året ska vissa beslut om insatser inom myndighetsutövning ses över under en begränsad period i

syfte att ta reda på om det finns några könsskillnader i beslut om insatserna. Nästa steg är att analysera vad eventuella skillnader beror på.

5 Lokalförsörjningsplan

Till följd av ett långsiktigt bostadsbyggande som sker i hög takt pågår ca 30 exploateringsprojekt inom stadsdelsområdet. Befolkningsökningen fram till år 2018 beräknas bli ca 5 000 invånare.

Folkmängdsprognosen för stadsdelsområdet:

År 2016: 74249

År 2017: 75594

År 2018: 76780

Samlad bedömning av nämndens nuvarande lokaler, i relation till behov.

Det föreligger idag ett underskott på förskoleplatser i stadsdelarna Råcksta och Vällingby. I övriga verksamheter råder det idag inom stadsdelsnämndens ansvarsområde i stort sett balans mellan tillgång och efterfrågan.

Samlad bedömning av förändringar i lokalbehov med hänsyn till befolkningsutvecklingen.

Tidvis uppstår underkapacitet för förskoleplatser i expansiva områden eftersom processerna för att ta fram nya lokaler är tidskrävande. Samarbetet med SISAB har effektiviserats för att påskynda processerna. Behovet av inhyrning av försöks-, stöd- och träningslägenheter kommer att öka något på grund av den ökade inflyttningen. Inom äldreomsorgen väntas oförändrade behov under treårsperioden.

Sammanfattning av planerade förändringar i lokalbestånd och strategi.

Förskolelokalerna behöver utökas för att klara ökade behov. Arbetet med att tillgodose servicebehov i form av förskoleplatser fortgår. Planen är att det främst ska ske genom nybyggnad och i viss mån tillbyggnad av förskolor. En fördel med nybyggnad är att mindre förskolor i dåligt skick kan rivas, idag är ca 25 % av förskolelokalerna i behov av upprustning för att bättre anpassas till nuvarande lokalkrav för verksamheten.

I övrigt har genomförda rationaliseringar de senaste åren lett till att lokalutnyttjandet är effektivt inom de flesta verksamheter.

Långsiktig och översiktlig bedömning av lokalkostnadernas utveckling över tiden.

Den beräknade ökningen med ca 5000 invånare till år 2018 innebär att lokalkostnaderna kommer att öka i paritet med inflyttningen och i relation till eventuell privatisering av verksamheterna. Detta kommer att ställa krav på fortsatt effektivisering av lokalerna.

5.1 Inledning

Förskola

För att möta det ökade trycket på att få fram nya förskoleplatser p.g.a. bostadsutbyggnaden föreligger behov av ytterligare förskolelokaler i framförallt stadsdelarna Råcksta och Vällingby.

Socialpsykiatri

Det finns ett ökat behov av grupp- och stödboenden till personer med psykiska funktionshinder. I de befintliga gruppboendena är många idag över 65 år och behovet av platser för yngre personer ökar.

Funktionsnedsättning

Obalans mellan tillgång och efterfrågan råder i staden som helhet när det gäller lägenheter för personer med funktionsnedsättning. Efterfrågan är större än tillgången och behoven väntas öka i takt med befolkningsökningen.

Administration

Lokalerna på Hässelby Torg utnyttjas fullt ut för dels administration och dels de olika verksamhetsavdelningarna. Lokaleffektiviseringar, omstruktureringar samt uppgraderingar av lokalfunktioner pågår fortlöpande.

Övriga lokaler

När det gäller övriga lokaler är uppfattningen att behov och efterfrågan är i balans.

5.2 Beskriv behov/efterfrågan samt bedömning av andra bakomliggande faktorer som förändrar behovet av lokaler

Förskola

Stadsdelsområdets förskoleverksamhet kan i dag tillhandahålla totalt 4330 platser. Då inräknas såväl kommunala som fristående verksamheter inklusive allmän förskola och annan pedagogisk omsorg i form av familjedaghem. Befolkningsprognosen för antalet 1-5-åringar i befolkningen är 5266 individer år 2016. I denna prognos där hänsyn tagits till inflyttning samt kända förskoleplaner finns ytterligare behov om ca 343 platser år 2018. De största behoven finns i områdena Vällingby och Råcksta.

Socialpsykiatri

Befolkningsökningen innebär att behoven av insatser ökar i motsvarande grad.

Funktionsnedsättning

Befolkningsprognosen visar på ett ökat antal invånare vilket i motsvarande grad bedöms öka antalet personer som behöver olika former av boenden.

Äldreomsorg

Enligt prognoserna kommer antalet äldre i Hässelby-Vällingby i åldern 65-79 att öka de närmaste åren medan antalet äldre 80-89 år minskar under samma tid. Antalet 90 + ökar enligt prognosen med 95 personer fram till 2016. I och med att det förväntas en minskning av antalet äldre i åldersklassen 80 och äldre påverkas volymen av framtida omsorgsbehov.

Administration

Det kan antas att personalen för vissa verksamheter i de stadsdelsgemensamma lokalerna ökar i paritet med befolkningsökningen.

Övriga lokaler

Med anledning av att befolkningen ökar kan det bli aktuellt att inrätta ytterligare verksamhetslokaler.

5.3 Kapacitetsbeskrivning

Förskola

Förvaltningen har idag 50 förskolor i drift om c:a 31500 kvm med totalt ca 2600 platser. Kapacitetsutnyttjandet är idag 100 %.

Fritidsverksamhet

Förvaltningen ansvarar för 9 stycken parklekar och 3 stycken fritidsgårdar.

Individ och familjeomsorg

Det totala antalet platser i boenden och lägenheter är 175 i socialtjänsten och 51 i socialpsykiatri och samtliga dessa platser utnyttjas vilket ger ett kapacitetsutnyttjande om 100 %. Ca 300 kvm lokaler disponeras för Familjecenter, Öppenvårdsenhet, Ungdomsmottagning samt för arbetsträningsverksamhet. Ungdomsmottagningen hyrs i samverkan med Bromma stadsdelsnämnd och Landstinget. Hässelby-Vällingby står för 25 % av lokalkostnaden, ca 100 tkr/år. Vuxenenheten disponerar 175 lägenheter för jour-, försöks-, och träningslägenheter. Vuxenenheten disponerar även en lokal om 92 kvm för öppen dagverksamhet för missbrukare. Inom socialpsykiatri disponeras 850 kvm lokaler för sysselsättning och aktiviteter.

Funktionsnedsättning

Antalet platser i boenden och lägenheter är 97 och fördelas på: egen regi 17, entreprenad 56 och privata 24. Dessutom 5 korttidsplatser. Samtliga utnyttjas vilket ger ett kapacitetsutnyttjande om 100 %. För olika slag av boenden disponeras 5 753 kvm samt 2 157 kvm för daglig verksamhet, totalt 7 910 kvm

Äldreomsorg

Antalet platser i äldreboendena har följande fördelning:

Hässelgården 45 platser, Skolörten 126 servicehuslägenheter, Skolörtens gruppboende 48 lägenheter och Koppargården 145 platser. Liviagården 29 platser. Lokaler för äldreomsorg omfattar vård- och omsorgsboende, gruppboenden, servicehus, dagverksamhet och lokaler för hemtjänstpersonal. Av dagverksamhet finns 34 biståndsbedömda platser på Koppargården samt en öppen dagverksamhet på Ångermannagatan i Vällingby "Växthuset".

Förvaltningen besiktar själv lägenheterna inom äldreomsorgen för att korta tiderna som lägenheterna står tomma inför underhåll.

Administration

Stadsdelsförvaltningens huvudkontor rymmer inte bara administration utan även flera verksamhetsavdelningar. Lokalerna omfattar ca 300 arbetsplatser på ca 7000 kvm, ca 23 kvm per arbetsplats. Förvaltningens administration använder en begränsad del av dessa lokaler, verksamheterna använder huvuddelen.

5.4 Förändringar i lokalbeståndet

Förskola

För att anpassa lokalbeståndet i proportion till befolkningsökningen behövs ytterligare ca 390 förskoleplatser till och med 2018. En del av de befintliga förskolelokalerna är i behov av

renovering och uppgradering när det gäller standard, verksamhetsanpassning, utvändig miljö m.m. Flertalet lokaler är ca 25 år eller äldre, det innebär att bl.a. värmesystemen har brister och att ventilationsinstallationer samt kök inte följer dagens krav och regler. Äldre förskolor med stort underhållsbehov, otidsenliga planlösningar m.m. bör fasas ut och ersättas med nya förskolor. Flera projekt pågår för att täcka behoven av förskoleplatser. Uppgifter om tillkommande platser är preliminära. Definitiva kapacitetstal kommer att anges i respektive förhyrningsärende, inriktnings- och genomförandebeslut. Förvaltningen ser med oro på kostnadsutvecklingen vid nyproduktion då det är allt svårare att hamna under de gränsvärden staden har definierat och med stigande hyresnivåer som följd.

Pågående projekt:

Snödroppen, Snårvindevägen: Stadsdelsnämnden har fått godkänt för genomförande av Kommunstyrelsens ekonomiutskott. Inväntar pågående detaljplanearbete. Förskolan ska ersätta nuvarande förskola på Drivbänksvägen 1 invid Åkermymtans centrum p.g.a. bostadsbyggnad samt förskolan på Snödroppsgränd 27 som rivs.

Jämtlandsgatan 118, Ritbordet: Befintlig förskola (1 avdelning) revs i december 2014 och en ny förskola med 5 avdelningar är under uppförande, beräknas vara klar i februari-mars 2016

Åkerbrodden 1, Blomsterkungsvägen 235: En ny förskola med 8 avdelningar är under uppförande, inflyttning i augusti 2015. Ska delvis ersätta paviljongen på Lingonrisgränd 3.

Bokkammaren 7, Maltesholmsvägen 91: Den uttjänta förskolan med 2 mindre byggnader har rivits och en ny förskola med 5 avdelningar påbörjas i mars 2015, beräknad inflyttning våren 2016.

Vattenfallet 2, Vällingby parkstad: En fristående anordnare har sökt tillstånd att driva förskoleverksamhet för c:a 100 barn.

Socialpsykiatri

Lokalbeståndet bedöms öka i proportion till befolkningsökningen.

Förvaltningen söker aktivt lämpliga objekt för byggnation/inhyrning av nya grupp- och stödboenden.

Funktionsnedsättning

Antalet lägenheter behöver på sikt utökas. Uppgifter om kostnader anges i respektive förhyrningsärende, inriktnings- och genomförandebeslut.

Äldreomsorg

Begränsade förändringar

Administration och verksamheter

Pågående förändringar i lokalerna p.g.a. organisatoriska förändringar.

Övriga lokaler

Vad gäller parklekar och fritidslokaler så är inga förändringar planerade under perioden.

5.5 Kostnadsutveckling

Förskola

Förvaltningen bedömer att de totala kostnaderna för förskolelokalerna kommer att öka på grund av befolkningsökningen. Förvaltningen planerar utöver detta att tillsammans med SISAB modernisera ett antal objekt vilket också bidrar till ökade hyreskostnader under perioden

Socialpsykiatri

Förvaltningen bedömer att kostnaderna för lokalbeståndet när det gäller lägenheter ökar i proportion till befolkningsökningen.

Funktionsnedsättning

Förvaltningen bedömer att kostnadsförändringen för lokalbeståndet ökar i proportion till befolkningsökningen.

Äldreomsorg

Under förutsättning att planerna följs kommer kostnaderna på sikt att minska.

Administration

Förvaltningen ska öka effektiviteten i lokalerna för att möta de eventuella behov som uppstår på grund av befolkningsökningen.

Övriga lokaler

Övriga lokaler utgörs av parklekar och fritidsgårdar. Förvaltningen väntar inga större förändringar för övriga lokaler

5.6 Effektiviseringsmöjligheter

Förvaltningen arbetar fortlöpande med inventering av lokalbehovet för att matcha efterfrågan och behov med för verksamheterna lämpliga lokaler. Lokalerna i Hässelby Gård utnyttjas fullt ut för administration och de olika verksamhetsavdelningarna. Lokaleffektiviseringar, omstruktureringar samt uppgraderingar av lokalfunktioner pågår fortlöpande. Bedömningen är att några ytterligare stora effektiviseringar inte är möjliga i befintliga lokaler utan drastiska och mycket kostsamma ombyggnationer vilket givet det aktuella kostnadsläget för de befintliga lokalerna inte är ekonomiskt försvarbart under planperioden.